

R.M. Mc Cheyne

VERTROUW OP DE HEERE

„Vertrouw op den Heere met uw ganse hart, en steun op uw verstand niet. (Spreuken 3 : 5).

Wanneer een ontwaakte zondaar door God gebracht is tot het geloof in Jezus, geniet hij voor de eerste maal die kalme en gezegende gemoedstoestand, welke de Bijbel noemt vrede door het geloof. De angsten des doods hadden hem aangegrepen en de smarten van de hel hadden hem bevangen, maar nu kan hij zeggen: „Keer weder tot uw rust, o mijn ziel.” Het verwondert ons geenszins, dat, wanneer deze hemel op aarde voor het eerst in het hart, dat vroeger bekommerd was, verwezenlijkt wordt, dat de pas gelovige zich dikwijls inbeeldt de hemel reeds bereikt te hebben, en dat hij voor eeuwig zonde en leed heeft vaarwel gezegd. Maar, helaas! er is slechts de voorbijgang van een kleine dag nodig, om hem te overtuigen dat de hemel nog niet bereikt is; dat, hoewel de Rode Zee is doorgetrokken, er nochtans een uitgestrekte aangrenzende woestijn en menige vijand te overwinnen is, voordat de ziel het land kan binnengaan, van hetwelk gezegd wordt, dat: „al het volk rechtvaardig is.”

De eerste aanblazing van de verzoeking van buiten, of de eerste opwelling van het inwendig bederf wekt nieuwe en geheimzinnige bekommerning op in het hart van de gelovige. Hij had juist het borstharnas der gerechtigheid van de Verlosser aangedaan, maar deze schadelijke dampen bezwalken en verduisteren dit blinkend staal. Helaas! roept hij uit, wat baat het mij, dat ik van alle beschuldigingen van vroegere zonden verlost ben, als ik niet verzekerd ben dat er geen nieuwe aanklagers tegen mij opstaan in de toekomstige dag? Wat baat mij de vergeving van vroegere zonden, als ik bij iedere stap mijns levens in nieuwe zonden verval?

De jonge gelovige, die in deze gemoedstoestand verkeert, is juist gelijk aan een reiziger in het midden van een gevaarlijk woud. Hij is voor het ogenblik in een plaats van volkomen veiligheid gebracht. Hij kan het geschreeuw van de wolven achter zich horen, zonder de geringste onrust, want hij is gebracht in een vaste plaats, een sterke burcht waar hij veilig is, maar als hij denkt aan zijn verdere reis, als hij zich herinnert dat hij nog is in het midden van het woud en nog ver van huis. Helaas, dan weet hij niet hoe hij zich voortbewegen zal. Hij weet niet welk pad hem op de rechte weg en welk op de onrechte zal leiden. Toen het verloren schaap door de goede herder gevonden was, was het in dat ogenblik veilig zo veilig alsof het reeds in de kooi was; en nochtans was het

zonder twijfel in grote verlegenheid hoe de weg voort te zetten. Het had zo ver over de bergen gedwaald en in de diepte van de valleien, en over de beken, en door de struiken, dat het voor het dolende schaap onmogelijk was zijn weg te vervolgen; en daarom wordt gezegd dat de goede herder het op zijn schouders legde en zich verblijdde. En zo ook is het met de zondaar, die door Christus gevonden wordt. Gewassen in Zijn bloed, kan hij zich zo veilig gevoelen en zo vol van vrede alsof hij reeds in de hemel was, maar als hij ziet op de duizend verwickelingen, temidden van welke hij gezworven heeft, de kwade gewoonten, de boze gezellen, die hem bij iedere schrede lagen leggen. Helaas, dan wordt hij genoodzaakt uit te roepen: hoe zal ik wandelen in zo'n wereld als deze? Ik dacht dat ik gered was, maar, helaas! ik ben alleen gered om verder verloren te gaan. Zo wezenlijk en zo bezwarend is deze gemoedstoestand, dat enige pasgelovigen werkelijk gewent hebben te sterven, opdat zij van deze kwellende bekommering mochten verlost worden. Maar er is een uitnemende weg aangewezen in de woorden die voor ons liggen:

„Vertrouw op de Heere met uw ganse hart; en steun op uw verstand niet. Ken Hem in al uw wegen, En Hij zal uw paden recht maken.” Dit is een woord van toepassing voor de dwalende gelovige. En „een woord van pas gesproken, hoe goed is dat!”

I. Allereerst betracht welke de genade is, die hier aanbevolen wordt: „Vertrouw op de Heere met uw ganse hart.”

Toen de stokbewaarder te Filippi uitriep: „Wat moet ik doen om zalig te worden?” was het eenvoudige antwoord: „Geloof in den Heere Jezus Christus, en gij zult zalig worden.” Zijn grote angst was om de toorn van God in de aardbeving te ontvlieden en derhalve wezen zij hem eenvoudig op het Lam Gods. Hij ziet op Jezus, die alles deed wat wij moesten doen, en alles leed wat wij moesten geleden hebben. Terwijl hij op Hem ziet, is zijn angst geweken, en een zoete hemelse vrede ontspringt binnen in hem de vrede des geloofs. Maar de begerige vrager, die hier in de tekst toegesproken wordt, is een die reeds de vrede eens rechtvaardigen geniet, doch die er behoefte aan heeft om te weten hoe hij de vrede van een heilige deelachtig worden kan. Een nieuwe bekommring is in zijn hart ontsprongen, hoe hij zijn schreden in deze wereld zal richten, en tenzij hij van deze bekommring genezen wordt, is het te vrezen dat zijn vreugde des geloofs op een treurige wijze zal verstoord worden. Hoe juist en gepast derhalve is dan het woord, dat op eenmaal het geneesmiddel aangeeft! En hoe wonderbaar is de eenvoudigheid van de wijze hoe het Evangelie de zaligheid aankondigt, wanneer de ziel vermaand wordt op Jezus te zien: „Vertrouw op de Heere met uw ganse hart!” Toen u tot ons kwam, vermoeid, belast met zonden, wezen wij u op Jezus, want Hij is de Heere onze sterkte. Het is het juiste kenteken van een valse en onwetende geneesheer van het lichaam, als hij aan iedere lijder, welke ook zijn ziekte moge zijn, hetzelfde geneesmiddel toedient. Maar het is het ware kenteken van een goede en getrouwe geneesheer van de zielen, als hij aan iedere kranke en stervende ziel, in elke graad van de ziekte, het ene en het enige geneesmiddel aanbiedt, de enige balsem van Gilead. Christus was niet slechts gezalfd om de verbrokenen van hart te helen, maar ook om de gevangenen loslating te prediken; zodat, als het goed en verstandig is de zondaar met een verbroken hart, die geen gerechtigheid in zichzelf bezit, op Jezus te wijzen als zijn gerechtigheid, het ook even goed en verstandig is de arme gelovige, die onder de dienstbaarheid des verderfs zucht en geen eigen weg ter heiligmaking weet, op Jezus te

wijzen als zijn wijsheid, zijn heiligmaking, zijn verlossing. U zag eenmaal op Jezus als uw verbondshoofd, die al uw toorn droeg, alle gerechtigheid in uw plaats vervulde, en dit gaf u vrede. Welnu, zie weder op diezelfde Jezus als uw verbondshoofd, die door Zijn verdiensten gaven verkregen heeft voor mensen, ja zelfs de belofte van de Vader voor al Zijn leden. Laat ook dit u vrede geven. „Vertrouw op de Heere met uw hele hart.” U hebt op Jezus gezien, hangende aan het kruis, en dit gaf u vrede des gewetens; zie Hem nu op de troon, en dit zal u reinheid des harten geven. Ik ken slechts één wijze, waardoor een twijg tot een bladrijke, gezonde, vruchtdragende tak kan worden, en dat is als hij op de wijnstok ingeënt wordt en daar blijft. En zo ook ken ik slechts één weg, waardoor een gelovige tot een gelukkig, heilig, vruchtbaar kind Gods kan worden; en dit is door te geloven in Jezus, in Hem te blijven, in Hem te wandelen, geworteld en opgebouwd te worden in Hem.

En merk er op dat onze tekst zegt: „Vertrouw op de Heere met uw ganse hart.” Als u gelooft in Jezus tot rechtvaardigheid, dan moet u al uw rechten op vergeving wegwerpen. Uw eigengerechtigheid moet zijn als een gescheurd vod in uw ogen. U moet komen ledig, opdat u van Jezus gevuld kunt wederkeren. En zo ook als u op Jezus vertrouwt als uw kracht, moet u al uw natuurlijke begrippen van uw eigen kracht laten varen. U moet voelen dat uw eigen besluiten en geloften en beloften zo nutteloos zijn om de stroom van u hartstochten te bedwingen, als zoveel strohalmen de sterkste waterval zouden kunnen tegenhouden. U moet voelen dat uw eigen vastheid en mannelijke gesteldheid, die zo lange tijd de lof van uw vrienden en de grootspraak van uw eigen gemoed geweest is, zo krachteloos zijn voor de aanblazing van de verzoeking, als een verbroken riet voor de orkaan. U moet voelen dat u niet de strijd hebt met vlees en bloed, maar met geesten van reusachtige kracht, in wier machtige omvatting u zo zwak bent als een kind. Dan, en dan alleen zult u komen om met uw hele hart op de Heere, uw sterkte, te vertrouwen. Als de gelovige het zwakst is, dan is hij het sterkst. Het kind, dat het best zijn gehele zwakheid erkent, vertrouwt zich het volkomenst toe in de armen van de moeder. De jonge arend, die door menige val zijn eigen onbekwaamheid tot het vliegen kent, geeft zich zelf over om op de krachtige vleugelen van de moeder gedragen te worden. Als hij zwak is, dan is hij sterk. Zo ook is het met de gelovige, die, wanneer hij door herhaalde struikelingen zijn eigen volkomen zwakheid heeft ingezien, met het eenvoudigste geloof zich klemt aan de arm van de Zaligmaker, leunt op zijn Welbeminde, komende uit de woestijn, en met vreugde de woorden hoort: „Mijn genade is u genoeg; Mijn kracht wordt in zwakheid volbracht. ”

II. Merk op hoe dit geloofsvertrouwen de gelovige verhindert op zijn eigen verstand te steunen. „Vertrouw op de Heere met uw hele hart; En steun op uw verstand niet.”

Wel mag iedere ziel, die niet geleerd is door de Geest Gods, uitroepen: „Deze rede is hard, wie kan dezelve horen?” En inderdaad, er is misschien geen waarheid, welke de snode tegenstand van de wereld meer te voorschijn roept dan deze, dat zij, die op de Heere met hun hele hart vertrouwen, niet steunen op hun verstand. Het verstand, hier bedoeld, omvat volkomen al de zielsvermogens van waarnemen, kennis en oordeel, door welke de mensen zichzelf gewoonlijk in de wereld besturen, en dientengevolge is er geen

geringe schijn van billijkheid als de wereld de naam van dwepers geeft aan een bijzonder soort van mensen, die durven zeggen dat zij niet steunen op deze vermogens, om zich door deze in hun alledaagse handel en wandel te doen besturen.

Maar zeker kan het iets bijdragen om tenminste de tegenstand van de wereld te matigen, (als zij slechts naar ons luisteren wilde), wanneer wij haar zeiden dat wij nooit weigeren om door het verstand geleid te worden, hoewel wij volstrekt weigeren er op te steunen. Ieder verlichte gelovige, hoewel hij onvoorwaardelijk afhangt van de adem van de Heilige Geest zonder Wiens almachtige adem hij weet dat zijn verstand slechts een ijdele en nutteloze machine zou zijn, die hem in de duisternis en niet in het licht geleid volgt nochtans de besturing van 't verstand zó nauwgezet en zó overeenkomstig de godsdienst als een onbekeerd man in staat is te doen. Daarom moet het nooit gezegd worden door iemand, die enige achting voor waarheid heeft, dat de gelovige in Jezus het gebruik van zijn verstand ter zijde stelt en naar een miraculeuze besturing van Boven uitziert. De waarheid is deze, dat hij op een Goddelijke macht vertrouwt, die het verstand verlicht, en hij derhalve de aanwijzingen van zijn verstand godsdienstiger volgt dan enig ander mens.

Als een mens er toe komt in Christus Jezus te zijn, dan wordt hij een nieuw schepsel, niet alleen in het hart, maar ook in het verstand. De geschiedenis van de wereld, de geschiedenis van de zending en de persoonlijke ondervinding bewijzen dit ten volle, en het zou geen moeite geven om na te gaan welke natuurlijke redenen hiervoor bestaan.

1. Als iemand gelovig wordt, dan wordt een nieuw en onbetreden veld voor zijn verstand geopend. Het is waar, dat onbekeerde mensen diepten hebben nagespeurd in het karakter van God, Zijn bestuur en Zijn verlossing. Maar de onbekeerde mens kan nooit op deze dingen zien met de liefde van iemand die er belang in stelt, en daarom kan hij ze niet alle kennen, want God moet bemind worden als men Hem kennen wil. Maar verzoen een mens met God, en het verstand treedt te voorschijn met een tevoren onbekende kracht, en voelt dat dit het eeuwige leven is God te kennen en Jezus Christus die Hij gezonden heeft.

2. Wanneer iemand gelovig wordt, speurt hij alles na, aangedreven door hemelse liefde. Tevoren had hij slechts aardse beweegredenen, die hem dreven tot opzameling van kennis. Maar thans is een heilige lust tot onderzoek in zijn ziel gekomen, en hij verkrijgt een sterk geheugen, zoals hij dit tevoren niet had. Hij blikt met nieuwe ogen op de velden, de wouden, de heuvelen, de brede, prachtige rivieren, en zegt: „Mijn vader heeft ze alle gemaakt!”

Maar als deze natuurlijke redenen zijn voor de verandering, er is nog een bovennatuurlijke reden, groter dan alles

1ste. Het verstand van de gelovige is nieuw, want de Geest van God woont nu in hem. Hij steunt op deze Almachtige Inwoner, vertrouwt op de Heere met zijn hele hart en steunt op zijn verstand niet. Bij de profeet Hoséa wordt de gave van de Geest vergeleken bij de dauw: „Ik zal zijn als de dauw over Israël.” Het is een bijzondere waarheid dat de dauw alles bevochtigt, waar hij neervalt geen blad blijft verlaten er is geen spichtig grashalmpje, waarop de diamantdruppels niet neerdalen ieder blad en elke stam van het bos wordt beladen met de kostbare lading. Zo ook is het bijzonder waar van de Geest. Er is geen vermogen, geen genegenheid, geen kracht of hartstocht

van de ziel, op welke de Heilige Geest niet neerdaalt, die door alles heenwerkt, alles verlevendigt, vernieuwt en herschept. En zo wij werkelijk in Christus Jezus zijn, in het geloof in Hem blijven, dan zijn wij gehouden, om te verwachten dat deze bovennatuurlijke kracht door ons gehele verstand heenwerkt; want zo wij niet door de Geest geleid worden, komen wij Hem niet toe. Maar hoe onvoorwaardelijker wij op die liefhebbende Geest steunen, is het dan niet zo klaar als de dag, dat wij allen onvoorwaardelijk de besturing van ons verlicht verstand volgen? Wij steunen niet op ons eigen verstand; want wij steunen op de Geest van genade en van wijsheid, die beloofd heeft ons in alle waarheid te leiden, en onze voetstappen in de weg des vredes. Maar wij werpen ons verstand niet weg, omdat het door dat verstand is dat wij uitzien naar de leiding van de Geest. In een molen, die door water in beweging gebracht wordt, hangt het gehele werk van de molen van de toevoer van water af. Snijd die toevoer af, en het werk wordt nutteloos. Breng het water er bij, en er komt overal leven en werkzaamheid. Alles hangt dus af van de toevoer van water dat van buiten komt. Het is echter klaar, dat wij het raderwerk niet zullen wegwerpen, dat door de kracht van het water in beweging gezet wordt. Zo ook is het in de gelovige: de gehele mens wordt bestuurd en geleid door de Geest van Christus, anders komt hij Hem niet toe. Het werk van iedere dag hangt af van de dagelijkse toevoer van de levende stroom van boven. Snijd die toevoer af en het verstand wordt een duister en nutteloos raderwerk, want de Bijbel zegt dat onbekeerde mensen verduisterd van verstand zijn. Laat de Heilige Geest binnenkomen en leven en bezieling wordt aan alles verleend; het verstand is een nieuw schepsel geworden. En hoewel de gehele steun of afhankelijkheid hier is op de toevoer van de Geest, nochtans werpen wij het raderwerk van het menselijk gemoed niet weg, maar geven het veeleer meer eer dan de wereld.

2°. Hoe moeilijk het ook is dat alles aan de wereld duidelijk te verklaren, is het toch treffend te zien hoe het eenvoudigste kind Gods hiernaar in waarheid handelt. Indien u eens een gelovige, eenvoudige hutbewoner kon beluisteren, terwijl hij zijn huiselijke morgengodsdienst houdt hoe hij zichzelf als verloren en veroordeeld voor God stelt, en zich daarom vastklemt aan Jezus, de Goddelijke Verlosser hoe hij zich aanziet als duister, onwetend, onbekwaam om zijn eigen weg te kennen onbekwaam zijn voeten, zijn handen, zijn tong voor de hele dag te besturen, en daarom pleit op de beloften van de Heilige Geest die in hem woont, door Wie hij wandelt, dat Hij hem mocht bedauwen, en dit alles met de ernst van iemand die niet zonder zegen wil heengaan, ... dan zou u zien welk een heilige verachting een kind van God kan stellen op zijn eigen verstand, als een toevlucht om daarop te steunen. Maar, aan de andere kant, als u hem in zijn dagelijkse wandel kon nagaan op het veld en op de markt, tussen de goddeloze wereld en zag hoe volkomen hij de leiding van een vernuftig en verstandig gemoed volgt, dan zou u opmerken met welk een heilig vertrouwen een kind Gods gebruik kan maken van de vermogens die God hem gegeven heeft dan zou u zien de gelukkige vereniging van de diepste godsvrucht en van de moeilijkste bezwaren dan zou u de zin dezer woorden leren verstaan: „Vertrouw op de Heere met uw ganse hart, en steun op uw verstand niet.”

Presbyterium te Dundee 1836.